

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet: Pravo in jezik v evropski tradiciji
 Course title:

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Drugostopenjski magistrski program Pravo		Prvi	drugi

Vrsta predmeta / Course type: **Izbirni strokovni predmet**

Univerzitetna koda predmeta / University course code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
45				45	90	6

Nosilec predmeta / Lecturer: izr. prof. dr. Katja Škrubej

Jeziki / Predavanja / Lectures: **Slovenski**
 Languages: Vaje / Tutorial:

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Prerequisites:

Vsebina:

1. Temeljni pojmi
 - 1.1. Jezik v pravu, pravni jezik - poskusi opredelitve
 - 1.2. Ustvarjalci in naslovniki pravnega jezika
2. Lastnosti pravnega jezika
 - 2.1. Formulaičnost pravnega jezika
 - 2.2. Ekonomičnost pravnega jezika
3. Funkciji pravnega jezika
 - 3.1. Preskriptivna in indikativna funkcija
 - 3.2. Ideološka funkcija
4. Razvojni vidiki: med govorjenim in pisanim

Content (Syllabus outline):

pravnim jezikom

- 4.1. Visoka stopnja formulaičnosti v arhaičnem pravu
- 4.2. Glavni dosežki antične retorike in srednjeveško pravo
- 4.3. Prevlada pisanega pravnega jezika in razvoj pravne terminologije
- 4.2. Razvoj domačih pravnih jezikov v Evropi
5. Pravni jezik: teorije in metode preučevanja
 - 5.1. Pravna semiotika
 - 5.2. Pravna in jezikovna pragmatika
 - 5.3. Teorija govornih dejanj in pojem performativa
 - 5.4. Komunikacijski pristop
 - 5.5. Pravna antropologija
6. Pravo, jezik in digitalizacija
 - 6.1. Pojmi: hipertekst, kibertekst, elektronski (digitalni) vir
 - 6.2. Proces digitalizacije klasičnih pravnih besedil: znane rešitve in odprta vprašanja
7. Pravni jezik v sodni dvorani
8. Domet normativnega urejanja vloge jezika v pravu: izbrani primer (za potrebe seminarske naloge)
 - 8.1. Sodna praksa:
 - 8.1.1. Sodna praksa višjih sodišč in Ustavnega sodišča v republiki Sloveniji
 - 8.1.2. Sodna praksa Evropskega sodišča za človekove pravice in Sodišča EU
 - 8.2. Digitalizacija pravnega besedila

Temeljna literatura in viri / Readings:

Temeljna literatura:

Izbrana poglavja iz:

Bealulac, Stéphane, *The Power of Language in the Making of the International Law. The word sovereignty in Bodin and Vattel and the Myth of Westphalia*. Leiden, Boston: Martinus Nijhoff Publishers, 2004.

Bourdieu, Pierre. *Language and symbolic power*. Polity Press, 1991.

Visković, Nikola. *Jezik prava*. Zagreb, Naprijed, 1989.

in

Škrubej, Katja. Diahrona pomenska stabilnost nekaterih najstarejših slovenskih pravnih izrazov in performativ. *Razvoj slovenskega strokovnega jezika*. Ljubljana, 2007, str. 247-261 (Obdobja. Metode in zvrsti 24).

Škrubej, Katja, Jezik prava kot socialnovrednostni privilegij *Dnevi slovenskih pravnikov. Podjetje in delo*, 2001, let. 27, št. 6/7. Ljubljana: Gospodarski vestnik 2001, str. 1141-1151

Priporočena literatura (glede na izbrani primer za potrebe seminarske naloge)

- Barthes, Roland. *Retorika Starih; Elementi semiologije*. Ljubljana, ŠKUC, Filozofska fakulteta, 1990.
- Bix, Brian, *Law, language and legal determinacy*. Oxford University Press, Oxford, New York, 2003.
- Conley John M., O'Barr William M., *Rules versus Relationships. The Ethnography of Legal Discourse*. The University of Chicago Press, Chicago, London, 1990.
- Goodrich, Peter. Screening Law. *Law and Literature* Vol. 21, No. 1 (Spring 2009), str 1-23.
- Müller, Friedrich, Burr, Isolde, *Rechtssprache Europas: Reflexion der Praxis von Sprache und Mehrsprachigkeit im supranationalen Recht*. Duncker & Humblot, Berlin, 2004.
- Pavčnik, Marijan, *Teorija prava*. Cankarjeva založba, Ljubljana, 1997 (4.2.2. Zakonski jezik).
- Schooten, Hanneke van (ur.), *Semiotics and legislation*. Deborah Charles Publications, Liverpool, 1999.
- Herrlich, Bernhard. *Recht zur Sprache gebracht. Zur Verankerung des Rechts in der normalen Sprache unter besonderer Berücksichtigung der Sprachphilosophie Ludwig Wittgensteins, John L. Austins, H. P. Grice und John R. Searles*. Helbling Lichtenhahn Verlag, 2010.
- Nienkamp, Jean. *Plato on Rhetoric and Language: Four key dialogs*. Hermagoras Press, 1999.
- Ong, Walter J. *Orality and literacy. The technologizing of the Word*. Philips, Susan U. *Ideology in the Language of Judges. Oxford Studies in Anthropological Linguistics*. New York, Oxford: Oxford University Press, 1998.
- Škrubej, Katja. Jezik, viri prava in država v slovenski in evropski pravni zgodovini. *Meddisciplinarnost v slovenistiki*. Ljubljana, 2011, str. 469-474 (Obdobja. Simpozij. 30).
- Škulj, Jola. E-teksti: prostor nedovršenosti in spacialnosti. *Ogrin, M. (ur.), Znanstvene izdaje in elektronski medij*. Ljubljana, Založba ZRC, 2005, 197-208.
- Tiersma, Peter M. *Legal language*. The University of Chicago Press, 1999.
- Tomazin Jemec, Mateja. *Slovenska pravna terminologija*. Ljubljana, Založba ZRC, ZRC SAZU, 2010.

Sodna praksa je dostopna na domači strani višjih sodišč in vrhovnega sodišča RS

<http://www.sodnapraksa.si/>, na domači strani Sodišča EU

https://curia.europa.eu/jcms/jcms/j_6/sl/ in Evropskega sodišča za človekove pravice www.echr.coe.int/

Cilji in kompetence:

Cilj predmeta je spoznati slušatelje z različnimi lastnostmi in funkcijami, ki jih je imel in jih ima jezik kot glavno sredstvo komunikacije v evropski pravni tradiciji. Na praktični ravni se predvideva, da bodo slušatelji ob koncu sposobni prepoznati, razumeti in opredeliti pravne probleme povezane z dometom normativnega urejanja teh vlog v sodobni zakonodaji in sodni praksi.

Objectives and competences:

--

Predvideni študijski rezultati:

Intended learning outcomes:

Po opravljenih obveznostih bo študent poznal glavne vzroke, ki so v evropski pravni tradiciji botrovali lastnostim sodobnega govornega in pisanega pravnega jezika in bo zato bolje razumel posebnosti pri ubesedovanju pravnih pomenov ter zlasti domet njihovega pravnega normiranja, ki je sploh mogoč. Spoznal bo tudi temeljne uvide v to, kakšen vpliv na pravni jezik imajo in bodo v prihodnosti imeli procesi digitalizacije.

Pridobljeno znanje je mogoče neposredno uporabiti pri opravljanju vsakega pravniškega poklica, še zlasti pri tistih, povezanih s sodno dejavnostjo in s pripravo pravnih besedil. Spoznavanje načinov in meja ubesedovanja pravnih pomenov v teoriji in praksi ter zavedanje o njihovi zgodovinski umeščenosti in pogojenosti.

Študenti povezujejo pridobljeno znanje z drugimi pravnimi predmeti: s splošnimi pravnimi predmeti glede razumevanja družbene pogojenosti ustvarjanja pravnih pomenov, izmed strokovnih pravnih predmetov pa zlasti s postopkovnimi predmeti, in sicer glede razumevanja konkretnih pravnih problemov, povezanih z normiranjem različnih vlog jezika v pravu.

Metode poučevanja in učenja:

- predavanja (posredovanje temeljnih teoretičnih znanj, analiza relevantnih sodnih in zakonskih besedil ter zgodovinskih virov)
- druge oblike študija (konzultacije v zvezi s pripravo seminarskih nalog študentov)

Learning and teaching methods:

Načini ocenjevanja:

Delež (v %) /

Weight (in %)

Assessment:

Izdelava seminarske naloge na podlagi izbranega primera bodisi iz sodne prakse bodisi digitalizacije pravnega besedila (25 % končne izpitne ocene).

Type (examination, oral, coursework, project):

<p>Končni pisni izpit z možnostjo ustnega zagovora.</p> <p>Izpit se oceni z ocenjevalno lestvico od 1 - 10: od 6-10 (pozitivno) oziroma 1-5 (negativno); ob upoštevanju Statuta UL in pravil Pravne fakultete.</p>		
--	--	--

Reference nosilca / Lecturer's references:

Izr. prof. dr. Katja Škrubej

1. Škrubej, Katja. O naravi prava in jezika prava v zgodovinski perspektivi. V: ista. *Ritus gentis Slovanov v vzhodnih Alpah (Model rekonstrukcije pravnih razmerij na podlagi najstarejšega jezikovnega gradiva)*. Založba ZRC, ZRC SAZU, Ljubljana, 2002, str. 41-71.
2. Škrubej, Katja. Diahrona pomenska stabilnost nekaterih najstarejših slovenskih pravnih izrazov in performativ. V: OREL, Irena (ur.). *Razvoj slovenskega strokovnega jezika*. Ljubljana: Filozofska fakulteta, Ljubljana, 2007, str. 247-261.
3. Škrubej, Katja. Jezik prava kot socialnovrednostni privilegij. V: *Podjetje in delo 27*. Gospodarski vestnik, Ljubljana, 2001, str. 1141-1151.
4. Škrubej, Katja. Jezik, viri prava in država v slovenski in evropski pravni zgodovini. V: Kranjc, Simona (ur.) *Meddisciplinarnost v slovenistiki*. Ljubljana : Znanstvena založba Filozofske fakultete, 2011, str. 469-474